

C/2023/1478

8.12.2023

Nota informacyjna na temat zmian kompetencji Unii Europejskiej dotyczących kwestii uregulowanych w Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji po przyjęciu traktatu lizbońskiego

(C/2023/1478)

Występując w charakterze zewnętrznego przedstawiciela Unii, Komisja Europejska przekazała Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, będącemu depozytariuszem Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, notę informacyjną na temat zmian kompetencji Unii Europejskiej dotyczących kwestii uregulowanych w Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji po przyjęciu traktatu lizbońskiego. 5 października 2022 r. nota informacyjna została opublikowana na stronie internetowej zawierającej zbiór traktatów ONZ. Brzmienie tej noty jest następujące:

„Nota informacyjna na temat zmian kompetencji Unii Europejskiej dotyczących kwestii uregulowanych w Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji po przyjęciu traktatu lizbońskiego

Niniejsza nota informacyjna jest poświęcona zmianom kompetencji Unii Europejskiej dotyczącym kwestii uregulowanych w Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji od wejścia w życie traktatu lizbońskiego. Wejście w życie traktatu lizbońskiego wiązało się z rozszerzeniem uprawnień Unii Europejskiej będącej spadkobierczynią Wspólnoty Europejskiej⁽¹⁾. Poniższe informacje uzupełniają informacje zawarte w ogłoszeniu z 8 marca 2010 r.

UE nabyła nowe kompetencje w zakresie prawa karnego przyznane jej na mocy tytułu V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (art. 82 i 83 TFUE). UE wykonywała przysługujące jej kompetencje poprzez stanowienie prawa w wielu obszarach polityki o istotnym znaczeniu dla konwencji (np. przeciwdziałanie praniu pieniędzy, integralności rynków finansowych, zwalczanie wykorzystywania informacji wewnętrznych, manipulacji i innych form nadużyć na rynkach finansowych, zamrażanie aktywów związanych z korupcją, zarządzanie nimi oraz ich konfiskata, walka z korupcją w sektorze prywatnym przy pomocy prawa karnego, zwalczanie przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii oraz zapobieganie korupcji urzędników Unii Europejskiej lub urzędników państw członkowskich Unii Europejskiej; ochrona osób dokonujących zgłoszenia («sygnalistów»).

Unia zwraca uwagę na fakt, że posiada również kompetencje do zwalczania nadużyć finansowych i wszelkich innych nielegalnych działań naruszających interesy finansowe Unii (art. 325 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej), w tym również w kwestiach dotyczących przeciwdziałania korupcji, oraz że wykonywała swoje kompetencje w tym obszarze w szczególności poprzez ustanowienie Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych oraz przyjęcie szczegółowych przepisów dotyczących administracyjnych aspektów walki z nielegalną działalnością naruszającą interesy finansowe Unii. Unia nabyła również kompetencje do ustanowienia Prokuratury Europejskiej (EPPO) (art. 86 TFUE). Ustanowiona rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939⁽²⁾ Prokuratura Europejska jest właściwa do spraw dochodzenia, ścigania i stawiania przed sądem sprawców i współsprawców przestępstw naruszających interesy finansowe Unii. Zgodnie z tym rozporządzeniem obejmuje to: pranie pieniędzy uzyskanych z tytułu popełnienia tego rodzaju przestępstw, korupcję przynoszącą szkody lub mogącą przynieść szkody interesom finansowym Unii oraz przypadki sprzeniewierzenia środków publicznych szkodzące tym interesom⁽³⁾. We wspomnianych obszarach, w zakresie w jakim przyjęła ona środki, Unia dysponuje pełną swobodą uznania w kwestii podejmowania zobowiązań zewnętrznych z innymi państwami lub właściwymi organizacjami międzynarodowymi, jeżeli wspomniane zobowiązania mogłyby mieć wpływ na te przyjęte środki lub zmienić ich zakres.

⁽¹⁾ Zob. ogłoszenie z 8 marca 2010 r. skierowane do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, który pełni funkcję depozytariusza konwencji ONZ (w tym Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1.).

⁽³⁾ EPPO rozpoczęła działalność 1 czerwca 2021 r., kiedy przystąpiła do wykonywania zadań związanych z prowadzeniem postępowań przygotowawczych oraz z wnoszeniem i popieraniem oskarżeń zgodnie z art. 120 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2017/1939..

Unia posiada kompetencje do prowadzenia działań i wspólnej polityki w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju. Działania te obejmują udzielanie krajom partnerskim wsparcia w ratyfikacji i wdrażaniu Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji oraz stosowaniu postanowień dotyczących zwalczania nadużyć finansowych i korupcji w umowach zawieranych z krajami partnerskimi. Wykonywanie tych kompetencji nie może prowadzić do uniemożliwienia państwom członkowskim wykonywania ich kompetencji. Polityka Unii i polityka państw członkowskich w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają.”.

Niniejsza publikacja ma charakter czysto informacyjny.
